

Datum
2020-12-14Diarienummer
VON-2020/313.103Handläggare
Karin Östensson
08-535 38165
Karin.Ostensson@huddinge.se

Vård- och omsorgsnämnden

Rekommendation, överenskommelse kostnadsansvar hjälpmedel och medicintekniska produkter - remissvar

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag och tjänsteutlåtande daterat 2020-12-14 att överlämna till kommunstyrelsen som nämndens yttrande i ärendet.

Sammanfattning

Hjälpmedelsöverenskommelsen om fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel och den reviderade överenskommelsen om sammanhållen överenskommelse om vård och omsorg för äldre bör antas.

Hjälpmedelsöverenskommelsen avser fördelning av kostnadsansvar mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län för hjälpmedel, förbrukningshjälpmedel och produkter som används i vården.

Överenskommelsen gäller inom verksamheter där kommunen är huvudman för hälso- och sjukvård, det vill säga inom särskilt boende och dagverksamhet för äldre, bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen. Överenskommelsen avser vuxna individer.

Syftet med den nya överenskommelsen är att ansvaret för hjälpmedel ska vara så lika som möjligt i alla särskilda boendeformer.

Syftet är också att effektivisera processen inom förskrivning och kostnadsfördelning av hjälpmedel. Detta tros leda till ökad trygghet och säkerhet i förskrivningar av hjälpmedel samt till minskade administrativa uppgifter. Som en konsekvens av den nya överenskommelsen om hjälpmedel har en revidering gjorts av överenskommelsen ”sammanhållen överenskommelse om vård och omsorg för äldre”.

I den senaste reviderade överenskommelsen har inga sakfrågor ändrats, dock har bland annat arbetsgång tydliggjorts och ställningstagande avseende språkbruk gjorts efter att flera kommuner påtalat behovet av detta.

Delområden om kostnadsfördelning av hjälpmedel utgår. Överenskommelsen har uppdaterats med hänvisningar till uppdaterade lagrum.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 HuddingeBesök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Översyn av överenskommelsen för hjälpmedel och förbrukningsartiklar initierades av Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län 2018 eftersom ansvarsfördelningen för vissa hjälpmedel inte var fullt ändamålsenlig enligt de gällande överenskommelserna. Storsthlm's styrelse beslutade den 9 maj 2019 att rekommendera kommunerna att anta hjälpmedelsöverenskommelsen och den reviderade överenskommelsen om vård och omsorg för äldre.

Under hösten 2019 visade det sig att några kommuner efter ytterligare granskning ansåg att förslaget behövde konkretiseras ytterligare för att undvika otydligheter i ansvarsfördelningen. Vid ett möte 31 oktober år 2019 mellan representanter från socialtjänstnätverket och Region Stockholm beslutades att förslaget på ny överenskommelse daterad 9 maj år 2019 skulle revideras ytterligare.

En ny arbetsgrupp med representanter från kommunerna och från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen inom Region Stockholm samt Storsthlm har arbetat med att förtydliga en del skrivningar, inga ändringar i ansvarsfördelningen eller kostnadsansvar har gjorts. Den 11 mars 2020 skickades en ny version ut på en tjänstemannaremiss till kommunerna. Utifrån svaren har ytterligare förtydliganden i ansvarsfrågan hanterats.

Överenskommelsen

Hjälpmedelsöverenskommelsen avser fördelning av kostnadsansvar mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län för hjälpmedel, förbrukningshjälpmedel och produkter som används i vården.

Överenskommelsen gäller inom verksamheter där kommunen är huvudman för hälso- och sjukvård. Överenskommelsen avser vuxna individer.

Överenskommelsen omfattar även en ny form för samverkan mellan parterna. Samverkansorganisationen syftar till att fortlöpande följa utvecklingen inom området utifrån parternas behov och att ta initiativ till förändringar av ansvarsfördelningen, samt att göra rutinbeskrivningar och riktlinjer.

I en samverkansorganisation kommer representanter från kommunerna och Region Stockholm att delta. Antagande av överenskommelsen innebär fullmakt för företrädarna i samverkansorganisationen att besluta om justeringar av kostnadsansvaret för hjälpmedel när det sker kostnadsneutralt och i konsensus mellan båda parterna.

Syfte

Syftet med den nya överenskommelsen är att ansvaret för hjälpmedel ska vara så lika som möjligt i alla särskilda boendeformer. Syftet är också att effektivisera processen inom förskrivning och kostnadsfördelning av hjälpmedel. Detta tros leda till ökad trygghet och säkerhet i förskrivningar av hjälpmedel samt till minskade administrativa uppgifter. Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län har ett delat ansvar för hjälpmedel. Överenskommelsen grundar

sig i gällande lagar och tidigare överenskommelser mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län. Målet med den nya överenskommelsen är att samla reglerna om ansvarsfördelning till en överenskommelse i syfte att underlätta processen. Denna överenskommelse ersätter följande tidigare gällande överenskommelser rörande fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel:

- Sammanhållen överenskommelse om vård och omsorg för äldre (maj 2015) avseende följande delar:
  - Kostnadsfördelning för medicintekniska produkter i särskilt boende för äldre.
  - Kostnadsfördelning av läkemedel och läkemedelsnära produkter i särskilt boende för äldre i Stockholms län.
  - Kostnadsansvar för hjälpmedel i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS, från och med 2015-10-01 (2015-05-20).
  - Förtydligande av kostnadsansvar avseende överenskommelse om tekniska hjälpmedel (2004-08-20).
  - Ansvarsfördelning för hjälpmedel i särskilda boendeformer (1997-02-25).

Gränsdragning i nya överenskommelsen

Överenskommelsen gäller inte inom nedan beskrivna områden där Region Stockholm har kostnadsansvar:

- Hjälpmedel till barn och unga under 18 år
- Personligt förskrivna hjälpmedel inom områdena hörsel- och synhjälpmedel, ortopedtekniska
- Kosmetiska hjälpmedel för alla åldrar
- Testmaterial vid diabetes
- Hjälpmedel som är specialanpassade för den enskilda individen
- Kostnad för produkter som ingår i läkemedelsförmånen och som förskrivs med hjälpmedelskort via apotek

Förvaltningens synpunkter

Det är viktigt att kostnads- och ansvarsfördelningen mellan kommun och region tydliggörs när det gäller vård och omsorg för brukare. Målsättning är att brukaren ska uppleva vården och omsorgen som en helhet och inte beröras negativt av den uppdelning av huvudmän som finns idag.

Förvaltningen ser positivt på att en ny överenskommelse har upprättats för att ansvaret ska vara så lika som möjligt i alla särskilda boende- och vistelseformer.

Förvaltningen tycker även det är bra att kostnadsansvaret har fördelats och tydliggjorts på så sätt att processen inom förskrivning och kostnadsfördelning av hjälpmedel effektiviseras och på så vis förmodas leda till minskade administrativa uppgifter.

Förvaltningen ser positivt på att frågor från kommunerna som tillkommit till Storsthlm har besvarats för att tydliggöra bland annat arbetsgång och ställningstagande avseende språkbruk. Synpunkterna lyfter komplexiteten som

Datum
2020-12-14Diarienummer
VON-2020/313.103

föreligger i överenskommelsen och påtalar behovet av att följa upp och utvärdera denna vilket förvaltningen instämmer i.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

I en förstudie daterad 18 november 2018 gjordes en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna av förändringar i kostnadsansvaret för hjälpmedel och förbrukningsmaterial. Beräkningen av kommunernas kostnader grundar sig på uppgifter från de kommuner som medverkade i arbetet. Den föreslagna förändringen har beräknats innebära en kostnadsökning totalt för samtliga kommuner i Stockholms län på maximalt 600kr, vilket bedöms att ligga inom vad som kan definieras som kostnadsneutralt.

Kostnadsökningen är en sammanvägd bedömning av kommunernas kostnader så långt det varit möjligt. Det är osäkert om de föreslagna förändringarna kommer att öka kostnaderna för Huddinge kommun.

Kostnaderna påverkas dock över tid av en rad faktorer och inte bara av fördelningen i kostnadsansvar mellan kommun och region. Risken finns att en omförhandling i någon del kan resultera i ett sämre utfall för kommunerna.

Frågan om kostnadsneutralitet måste därför följas noga. Om det skulle påvisas att överenskommelsen inte är kostnadsneutral bör detta lyftas vidare till Storsthlm's styrgrupp för att hemställa om en reglering av fördelningen.

Lotta Wigen
Socialdirektör

Lina Blombergsson
Biträdande socialdirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Remissmissiv, kommunstyrelsens förvaltning.
- Bilaga 2. Rekommendation, överenskommelse om hjälpmedel. Daterad 2020-11-12.
- Bilaga 3. Överenskommelse inklusive 4 bilagor.
- Bilaga 4. Gällande överenskommelse om vård och omsorg med konsekvensändringar. Reviderad februari 2020.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förvaltning, Maria Sundblad.